

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **D. O.**, bytom K., proti žalovanému **L. Č.**, bytom B., zastúpenému JUDr. I. H., advokátom v K., **o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru**, vedenej na Okresnom súde Košice – okolie pod sp.zn. 6 C 104/2005, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 5. októbra 2009 sp.zn. 5 Co 139/2009, 5 Co 172/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice – okolie rozsudkom zo 14. januára 2009 č.k. 6 C 104/2005-182 určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru vzniknutého medzi žalobcom a žalovaným dňa 2.12.2002 na základe písomne uzatvorenej pracovnej zmluvy, vykonané listom žalovaného zo dňa 30.5.2005, ktorý bol žalobcovi doručený dňa 30.5.2005 je neplatné. Žalovaného zaviazal žalobcovi nahradiť trovy konania v sume 370,89 € na (bližšie nešpecifikovaný) účet právneho zástupcu žalobcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku a na účet Okresného súdu Košice – okolie zaplatiť sumu 99,58 € z titulu súdneho poplatku za žalobu, taktiež do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodnutie vo veci samej odôvodnil tým, že z vykonaného dokazovania, a to z výsluchu zamestnaneckého dôverníka M. D. ako aj z výpovedí ďalších svedkov zistil, že okamžité skončenie pracovného pomeru dané žalobcovi žalovaným nebolo vopred prerokované so zástupcami zamestnancov, čo je podmienkou hmotnoprávneho charakteru a jej nesplnenie má za následok porušenie ustanovenia § 74 Zákonníka práce, v nadväznosti na ustanovenie § 17 ods. 2 Zákonníka práce spôsobuje absolútnu neplatnosť tohto právneho úkonu. Aj keď v okamžitom skončení pracovného pomeru zo dňa 30.5.2005 sa uvádza, že okamžité skončenie pracovného pomeru

z v ňom uvedeného dôvodu bolo prerokované so zamestnaneckým dôverníkom dňa 30.5.2005, tento uvedenú skutočnosť poprel s tým, že o okamžitom skončení pracovného pomeru ako aj o jeho dôvodoch sa dozvedel až následne. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a o povinnosti žalovaného zaplatiť súdny poplatok rozhodol podľa § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalovaného rozsudkom z 5. októbra 2009 sp.zn. 5 Co 139/2009, 5 Co 172/2009 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa stotožnil so skutkovými i právnymi závermi prvostupňového súdu. Úspešnému žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal s tým, že si ich neuplatnil. (Okrem uvedeného, týmto rozsudkom odvolací súd rozhodol aj o nepripustení vstupu Ing. P. Č. do konania na strane žalovaného a zmenil uznesenie súdu prvého stupňa z 10. februára 2009 č.k. 6 C 104/2005-181, ktorým bola žalovanému uložená poriadková pokuta 165,96 € tak, že žalovaný nie je povinný zaplatiť poriadkovú pokutu).

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu (vo veci samej) podal dovolanie žalovaný. Žiadal, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu ako aj ním potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil tým, že mu postupom (už) prvostupňového súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že ako účastník konania nebol súdom prvého stupňa riadne poučený o svojich procesných právach, najmä však o možnosti vec prejednať a rozhodnúť v jeho neprítomnosti, pričom na pojednávaní dňa 14. januára 2009, ktorého sa zo zdravotných dôvodov nemohol zúčastniť, čo neskôr súdu riadne doložil, súd postupoval podľa § 101 ods. 2 O.s.p., v neprítomnosti žalovaného vykonal dokazovanie výsluchom dvoch svedkov, ku ktorým dôkazom sa nemohol vyjadriť podľa § 123 O.s.p. a nemal ani možnosť navrhnúť doplnenie dokazovania. Následne na tom istom pojednávaní prvostupňový súd vyhlásil dokazovanie za skončené a o veci rozhodol tak, že žalobe vyhovel. Možnosť konať pred súdom mu bola ďalej odňatá aj v čase plynutia lehoty na podanie odvolania, kedy pri nahliadnutí do súdneho spisu zistil, že časť z neho chýbala, konkrétne č.l. 176, čím mu bolo znemožnené oboznámiť sa s obsahom tejto chýbajúcej listiny. O tejto skutočnosti pracovníčka súdu odmietla spísať úradný záznam. Okrem toho súdu vytkol, že ho nepoučil o zmene znenia ustanovenia § 120 ods. 4 O.s.p., ku ktorej zmene došlo v čase po začatí konania. V závere dovolania odvolaciemu súdu vytkol, že jeho rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom

posúdení veci v otázke povinnosti žalovaného prerokovať okamžité skončenie pracovného pomeru so zamestnaneckým dôverníkom.

Žalobca sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovení § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Nakoľko je v prejednávanej veci dovolaním napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (pričom v jeho výroku prípustnosť dovolania nevyslovil, ani nejde o potvrdzujúci rozsudok rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým tento vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.), je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalovaného z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nemožno vyvodíť.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.), neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale zaoberal sa i otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 O.s.p. vylúčené. Pri

skúmaní, či je dovolanie prípustné, sa dovolací súd zamerá predovšetkým na okolnosti, ktoré dovolateľ v dovolaní namietal.

Podľa § 237 písm.f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle tohto ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Zo spisu však nevyplýva, že by súdy v prejednávanej veci v prípade žalovaného nerešpektovali niektoré z týchto práv. K vyššie v odôvodnení tohto rozhodnutia uvedeným tvrdeniam žalovaného, o ktoré opiera prípustnosť dovolania podľa § 237 písm.f/ O.s.p. treba uviesť, že je pravdou, že choroba účastníka preukázaná lekárskej uznanou práceneschopnosťou je dôležitým dôvodom v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p. Ak účastník konania v takomto prípade požiadal včas o odročenie pojednávania, prejednanie veci v jeho neprítomnosti treba kvalifikovať ako odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. (R 31/1995). V preskúmvanej veci však o takýto prípad nejde. Totiž, ustanovenie § 101 ods. 2 O.s.p. (v záujme hospodárnosti a rýchlosti konania) umožňuje súdu, aby na pojednávaní prejednal (aj rozhodol) vec v neprítomnosti účastníka, za predpokladu, že účastník a/ bol na pojednávanie riadne predvolaný, b/ na pojednávanie sa nedostavil a ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o jeho odročenie. Pritom zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku nevyplýva povinnosť súdu poučiť účastníkov o možnosti pokračovať v konaní podľa § 101 ods. 2 O.s.p. Ako to nesporne vyplýva z obsahu spisu, v danom prípade predvolanie na pojednávanie pred súdom prvého stupňa nariadené na 14. januára 2009 bolo žalovanému riadne doručené poštou 8. decembra 2008. Napriek riadne vykázanému doručeniu sa však žalovaný na uvedené pojednávanie nedostavil, svoju neúčast' na tomto pojednávaní neospravedlnil ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o jeho odročenie. Za tejto situácie preto prvostupňovému súdu nič nebránilo na pojednávaní vec prejednať a rozhodnúť v neprítomnosti žalovaného podľa § 101 ods. 2 O.s.p. bez toho, aby takýmto postupom odňal žalovanému možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p., na čom nič nemení ani skutočnosť, že následne, 23. januára 2009 bolo súdu prvého stupňa doručené písomné podanie žalovaného, ktorý súdu oznámil, že sa pojednávania dňa 14. januára 2009 nemohol zúčastniť z dôvodu choroby, čo doložil aj fotokópiou lekárskej

uznanou práceneschopnosťou. Pokiaľ ide o ďalšie tvrdenie žalovaného v dovolaní, a síce, že mu možnosť konať pred súdom bola odňatá aj počas plynutia lehoty na podanie odvolania tým, že pri nahliadnutí do súdneho spisu nemal možnosť oboznámiť sa s obsahom listiny na č.l. 176 spisu, keďže tento list sa v spise nenachádzal, k tomuto tvrdeniu dovolateľa dovolací súd uvádza, že č.l. 176 sa v spise skutočne nenachádza, čo je však zrejme dôsledok chybnéj žurnalizácie spisu. Uvedené nielenže vyplýva zo “Spisového prehľadu“, ktorý je súčasťou súdneho spisu, ale vyplýva to aj zo samotnej zápisnice o pojednávaní pred prvostupňovým súdom zo dňa 14. januára 2009 (č.l. 166 až 171 spisu), podľa obsahu ktorej, okrem substitučného plnomocenstva právneho zástupcu žalobcu (č.l. 173 spisu), boli do spisu založené iba tri listiny, a to “chronológia pracovného postupu žalobcu u žalovaného“ (č.l. 172 spisu), “Návrh na uzavretie mimosúdnej dohody“ z 27.11.2007 adresovaný právnym zástupcom žalobcu žalovanému (č.l. 174 spisu) a “fotokópia poštového podacieho lístka (č.l. 175 spisu). Iné listiny na tomto pojednávaní, na ktorom bol aj vyhlásený rozsudok, do spisu založené neboli a následne na č.l. 177-178 spisu je založené písomné vyčíslenie trov právneho zastúpenia žalobcu podané na súde prvého stupňa osobne 16. januára 2009. Ani uvedenou chybnou žurnalizáciou spisu tak podľa názoru dovolacieho súdu nedošlo postupom súdu k odňatiu možnosti žalovanému konať pred súdom v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. Konečne neobstojí ani námietka dovolateľa, že mu postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že nebol súdom poučený o zmene ustanovenia § 120 ods. 4 O.s.p., ku ktorej došlo v čase po začatí konania. Aj keď je pravdou, že v čase po začatí konania v danej veci došlo k čiastočnej novelizácii (zákonom č. 384/2008 Z.z. s účinnosťou od 15.10.2008) § 120 ods. 4 O.s.p. spočívajúcej v tom, že v prvej vete za slová “dôkazy“ boli slovnou spojkou “a“ pridané slová “skutočností“, z obsahu zápisnice o pojednávaní pred súdom prvého stupňa zo 14. januára 2009, t.j. po uvedenej novele Občianskeho súdneho poriadku vyplýva, že súd prvého stupňa si splnil svoju poučovaciu povinnosť podľa § 120 ods. 4 O.s.p., pričom už vyššie v odôvodnení tohto rozhodnutia uvedená skutočnosť, že sa riadne predvolaný žalovaný na toto pojednávanie nedostavil ani nepožiadaval z dôležitého dôvodu o jeho odročenie, nezakladá povinnosť súdu konajúcemu v súlade s § 101 ods. 2 O.s.p. osobitne poskytovať poučenie neprítomnému účastníkovi konania.

Pokiaľ dovolateľ svoje dovolanie ďalej odôvodnil tým, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, treba uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.) je prípustným dovolacím dôvodom (ktorý možno uplatniť

vtedy, ak je dovolanie prípustné), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Nakoľko v danom prípade dovolanie nie je podľa § 238 O.s.p. prípustné, nebola preukázaná existencia dovolateľom namietanej vady konania v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. a neboli zistené (ani tvrdené) iné vady uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného podľa § 243 ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

O náhrade trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 243b ods. 5 O.s.p. s tým, že úspešnému žalobcovi v tomto konaní žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. mája 2011

JUDr. Ľubor Šebo, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová